

گزارش ویژه

■ اقتصاد کیش – شاید منطقه بومی نشین جزیره کیش از معدود مناطق بومی در سطح کشور باشد که توانسته است با همت و تلاش و پشتکار شخصی بومیان و بدون بهره بردن از امکانات دولتی و یا حتی سرمایه های کلان بخش خصوصی منطقه زندگی خود را به جاذبه ای در خور تحسین برای هر بیننده ای تبدیل کنند. بطوریه امروزه تلاش آنها در حوزه های مختلف در روند توسعه و پیشرفت کیش بر کسی پوشیده نیست و همراهی و مشارکت خوب آنها در روند توسعه کیش یکی از مهم ترین عوامل موفقیت حاصل شده در این مسیر است. اما علیرغم همه تلاش های صورت گرفته امروز بومی نشینان جزیره خود با مشکلاتی در منطقه مسکونی جزیره دست و پنجه نرم می کنند که نیاز به توجه و رسیدگی جدی تر مسئولان دارد تا این صاحبان اصلی این خطه گرانبها از سرزمین پهناور کشور عزیزمان با توان و انرژی مضاعف نقش خود را در مشارکت و همراهی توسعه منطقه ایفاء کنند.
مواردی هم چون آسفالت نامناسب، زیرساخت های فرسوده، کندی جریان آب آشامیدنی و معضل فرسودگی شبکه فاضلاب، و آلوداری زمین مسکونی به جوآنان و ایجاد فرصت های شغلی برای جوآنان، تکمیل نشدن پروژه سنگفرش معابر، ضعف در روشنایی کوچه ها، معابر و کمبود فضای سبز، کمبود زیرساخت های شهری در مناطق بومی نشین همچون سفین قدیم و جدید، باغو و کرمانشاهان، مشکل حقوقی اراضی و باغهای اجدادی بومیان و ممانعت از بهره برداری اصولی از این زمین ها و باغات، اعطای مجوزهای لازم برای ورود فعال به حوزه گردشگری و بوم گردی، فراهم کردن زمینه کار آفرینی برای ساکنان بومی،، توسعه و تجهیز اسکله صیادی، اختصاص بخشی از ظرفیت استخدامی جزیره به افراد بومی و محلی کیش در کنار همه فعالیت ها و اقداماتی که تاکنون برای رفاه و بهبود زندگی بومیان صورت گرفته است از جمله مشکلاتی است که هنوز بطور کامل حل نشده است.
بومیان جزیره به عنوان میراث داران و کسانی که حق آب و گل دارند امروز باید صدایشان شنیده شود و مطالباتی که باید سالها پیش محقق می شد، امروزه محقق شود و تحقق این موضوع همت جمعی مسئولان را می طلبد.

به گزارش خبرنگار اقتصاد کیش؛ فرهنگ یک منطقه معرف نوع زندگی و باور مردمان آن منطقه محسوب می شود که در گذر زمان شکل گرفته است. با توجه به تغییرات سریع شیوه زندگی تحت الگوهای بیگانه و مدرن، توجه به مسائل فرهنگ بومی در نقاطی که دارای هویت جداگانه به لحاظ زندگی و تفکرات اجتماعی هستند، امری ضروری به نظر می رسد.

بسیاری از نقاط کشور ایران را مناطقی تشکیل داده اند که دارای بافت بومی هستند، مناطقی که به لحاظ گوی زندگی و رفتاری با زندگی شهری دارای تمایز هستند و به تعبیری دارای فرهنگی متمایز از بافت شهری هستند، براین اساس بررسی مؤلفه های مؤثر در کیفیت ساختار زندگی ساکنین موضوعی قابل توجه است. آنچه که به زندگی در مناطق بومی جهت میدهد، نیازهای روزمره مردم عادی است که به دور از هر گونه سبک گرایی، مدرگرایی و یا حتی شرایط سیاسی و حکومتی شکل می گیرد.
فتارهای روزانه که بر مبنای کنشهای متقابل انسان و محیط شکل میگیرند، به همراه هنجارهای اجتماعی فرهنگی، مهم ترین عوامل شکل دهنده معماری و زیست در مناطق بومی به شمار میروند. در واقع آنچه که به زندگی مناطق روستایی و بومی معنی می بخشد، عاداتها، باورها و پاید و بنیادهای اجتماعی است که در گذر زمان بر اساس سنت و هویت مردمان آن منطقه نهاده شده است و می توان از آن به عنوان فرهنگ یاد کرد. فرهنگ به معنای چیزی است که بسیاری از مردم به آن فکر میکنند، اعتقاد دارند و انجام میدهند. این در حالی است که انسان مدرن با عوض کردن مکان زندگی اش، دیگر حس درستی از مکان زیست خود ندارد.
پتوژان چنین بیان کرد که معماری و الگوی زیست انسان امروز تحت تاثیر الگو و فرهنگ بیگانه در حال تغییر است که تأثیر آن در وهله اول در مناطقی به چشم می آید که دارای فرهنگ و زندگی بومی هستند، توجه به مسائل زیستی بومیان و نیازها و خواسته های آنان گوی در میان ابوهی از خواسته های دیگر کمتر مورد توجه قرار گرفته شده است و صرفا در مقاطعی در سخنرانی های مسئولان به گوش می ی رسد اما همواره عمده مشکلات بومیان بدون رسیدگی و توجه در ادوار مدیریتی مختلف دست به دست شده و هم چنان پابر جااست!

وقتی از جزایر خلیج فارس به خصوص جزیره کیش صحبت می کنیم ناخودآگاه ذهنمان به سمت سفرهای لوکس، پاساژ گردی و سواحل زیبای رود اما با نگاهی دقیق تر متوجه لایه های پنهانی از مشکلات در جزیره کیش می شویم؛ جایی که بعنوان اولین منطقه آزاد در کشور شناخته می شود.

مناطق بومی جزیره کیش به رغم ظرفیت بزرگ اقتصادی دچار مشکلات عدیده هستند، و امروزه مشکلات معیشتی بسیاری در فضای بومی جزیره وجود دارد. مسکن یکبارگی به مشکلات اقتصادی نیز از مهمترین مسائل ساکنان جزیره کیش است؛ به طوری که تعداد زیادی از بومیان از نبود اشتغال پایدار در رنج اند، امروز بسیاری از افراد بومی جزیره با کارهای موقت امرار معاش می کنند و بیشتر ایام ماه را بیکار هستند.

معاونت اجتماعی منطقه آزاد کیش:

خود را در برابر بومیان مسئول می دانیم
تأکید همواره مدیران سازمان منطقه آزاد کیش حمایت از بومیان و رسیدگی به مشکلات آنها بوده است بطوریکه سرپرست معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش با تأکید بر اهمیت حفظ و بازنمایی فرهنگ بومی و میراث ناملموس جزیره، می گوید: در سازمان منطقه آزاد کیش ما خود را مسئول می دانیم تا با همه امکانات، ابزارها و فرصت ها، این

مناطق بومی جزیره کیش به رغم ظرفیت بزرگ اقتصادی دچار مشکلات عدیده هستند، و امروزه مشکلات معیشتی بسیاری در فضای بومی جزیره وجود دارد. مسکن یکبارگی به مشکلات اقتصادی نیز از مهمترین مسائل ساکنان جزیره کیش است؛ به طوری که تعداد زیادی از بومیان از نبود اشتغال پایدار در رنج اند، امروز بسیاری از افراد بومی جزیره با کارهای موقت امرار معاش می کنند و بیشتر ایام ماه را بیکار هستند.

روزنامه اقتصاد کیش گزارش می دهد؛

بومیان، طلای پاک کیش..... و چشم انتظار توجه و رسیدگی مسئولان

در شرایطی که سرمایه گذاری های کلان در حوزه گردشگری و ساخت و ساز در کیش جریان دارد، با بیان اینکه بومیان کیش با مهمان نوازی و فرهنگ غنی شان، یکی از جاذبه های اصلی گردشگری این جزیره هستند گفت: خانه های بومگردی، غذاهای

محلی و روستایی، جلوه ای از این فرهنگ است که نیازمند حمایت بیشتر است. امام جمعه اهل سنت کیش با قدرانی از اقدامات سازمان منطقه آزاد کیش در راستای رفع محرومیت ها، به مشکلات موجود اشاره و خاطر نشان کرد: محله سفین همچنان با مشکلاتی مانند آسفالت نامناسب، زیرساخت های فرسوده، کندی جریان آب آشامیدنی و معضل فاضلاب روبرو است.

شیخ یعقوب شمس با اشاره به رشد گردشگری کیش در سایه تلفیق توسعه و حفظ هویت بومی کیش، خاطر نشان کرد: گردشگری پایدار نیازمند آسایش همزمان بومیان و میهمانان است. انتظار داریم سازمان منطقه آزاد با اولویت دهی به محلات بومی، زیرساخت های این مناطق را تقویت کند. امام جمعه کیش، خاطر جزیره کیش با تأکید بر جایگاه ارزشمند فرهنگ بومی در حفظ هویت ملی و لزوم حفظ این میراث گرانبها اظهار داشت: فرهنگ بومی، گنجینه ای است گرانبها که در گذر زمان و از دل رنج ها، تلاش ها، باورها و حکمت های مردمان این سرزمین شکل گرفته است، فرهنگ کی که نسل به نسل زیسته، آموخته، ساخته و منتقل شده است. وی با بیان اینکه فرهنگ بومی صرفا در آیین ها، پوشاک یا غذاها خلاصه نمی شود، افزود: این فرهنگ در نگاه مردم به زندگی، در روابط اجتماعی، در زبان، در معماری خانه ها، و حتی در شیوهی کشاورزی و دامداری شان نیز حضور دارد. شیخ یعقوب شمس با اشاره به شرایط امروز جهان و سرعت بالای تغییرات فرهنگی گفت: ما در جهانی زندگی می کنیم که فرهنگ ها با سرعتی حیرت انگیز در حال درگونی اند و بسیاری از نهادها هویت شان در معرض فراموشی قرار گرفته اند. در چنین شرایطی، وظیفه ماست که نه تنها از فرهنگ بومی خود حفاظت کنیم، بلکه آن را به درستی به نسل های آینده منتقل نماییم. آن چه امیدوارم، آگاهی ما و ندانندگه داشته این فرهنگ در زندگی روزمره است. باید بگوئیم زبان مادری، آیین های محلی، بازی های بومی و سبک زندگی سنتی رانه فقط در موزه ها، بلکه در دل زندگی امروز حفظ کنیم. وی تأکید کرد: جزیره ی زیبای کیش، تنها به دریا، آفتاب و جاذبه های گردشگری اش شناخته نمی شود؛ بلکه با مردمان فرهنگی اش، با بومیان عزیز معنای ژرف تری می یابد. از همه مسئولان، معلمان، هنرمندان، و به ویژه از جوآنان بومی تقاضا دارم سهم خود را در حفظ این میراث گرانبها ادا کنند.

جدید، باغو و کرمانشاهان هنوز با کمبودهای جدی مواجه اند. فرسودگی شبکه فاضلاب، تکمیل نشدن پروژه سنگفرش معابر، ضعف در روشنایی کوچه ها و معابر و کمبود فضای سبز در این محلات، نشان از نابرابری در توسعه شهری دارد؛ موضوعی که با روح عدالت اجتماعی در تضاد است و نیازمند اقدام فوری برای جبران این عقب ماندگی هاست. در کنار مسائل عمرانی، مشکل حقوقی اراضی و باغ های اجدادی بومیان نیز به معضلی پیچیده تبدیل شده که مانع از بهره برداری اصولی از این زمین ها و باغات شده است. شفاف سازی و حل و فصل این وضعیت حقوقی می تواند گره بزرگی از مشکلات اقتصادی بومیان باز کند. جاسم پورافزود: بومیان کیش همچنین خواستار اعطای مجوزهای لازم برای ورود فعال به حوزه گردشگری و بوم گردی هستند؛ حوزه هایی که بیشترین ظرفیت اشتغالزایی در جزیره را دارند. فراهم کردن زمینه کارآفرینی برای ساکنان بومی، نه تنها باعث تقویت بنیان های اقتصادی خانوارهای بومی می شود، بلکه مشارکت اجتماعی و حس تعلق آنان به جزیره را نیز تقویت می کند. نکته مهم دیگر، توسعه و تجهیز اسکله صیادی به عنوان شغل سنتی و اصلی بسیاری از بومیان کیش است. عدم توسعه این بخش، معیشت بخشی از جمعیت بومی را به خطر انداخته و نیاز است این صنعت با رویکردی حمایتی و توسعه گرا بازنگری شود. وی گفت: در نهایت، بومیان کیش انتظار دارند که در تصمیم سازی های مرتبط با آینده جزیره، حضوری مؤثر و واقعی داشته باشند. مشارکت آنان در مدیریت شهری و توسعه اجتماعی، نه تنها یک خواست مشروع بلکه ضرورتی برای ایجاد توازن، پایداری و چالش های روبه رو هستند که نه تنها کیفیت زندگی آنان را تحت تاثیر قرار داده بلکه شکاف میان توسعه منطقه ای و زیست بوم انسانی را نیز عمیق تر کرده است.

یکی از مهم ترین دغدغه های بومیان، تأمین مسکن و ایجاد فرصت های شغلی برای جوآنان است. به عنوان یکی از معضلات و مشکلات اصلی ساکنان

جزیره کیش بویژه بومیان یاد می کند و می گوید: این مشکلاتی است که سالهاست گریبانگیر ساکنان جزیره کیش بویژه نسل جدید و جوان آن بوده است و در این میان تاکنون تدبیر و تصمیمی اساسی گرفته نشده است. جوآنانی که به سن رشد و تشکیل خانواده می

رسند نمی دانند با این مشکل چکار کنند. سبک زندگی خاص بومیان ودوری جستسن از زندگی آپارتمانی و ناسازگاری آن با فرهنگ بومی نیز موضوعی است که

این معضل را دو چندان کرده است. یوسف قاسمی می گوید: سالهاست فرزندان ما با این معضل و مشکل بزرگ دست و پنجه نرم می کنند و هیچ گاه توسط مسئولین و سازمان منطقه آزاد کیش نیز فکری برای حل این مشکل بزرگ نشده است. از سازمان منطقه آزاد کیش می خواهم با صدور دستور و دستورالعملی برای همیشه این مشکل را حل کنند. آخر چطور می شود فرزندان یک شهر در شهر خودشان در تأمین مسکن مشکل داشته باشند و نتوانند قطعه زمینی برای ساخت خانه داشته باشند. بچه های ما بزرگ شده اند، سربازی رفته اند به سن ازدواج و تشکیل خانواده رسیده اند، گجای زندگی کنند؟! تا چند سال می توانند در خانه پدر و مادر باشند؟!

این معتمد بومی کیش می افزاید: شما در منطقه سفین می بینید هر خانواده محل مسکونی خود را به چند قسمت تبدیل کرده تا بخشی را در اختیار فرزندان خود قرار دهند، با زیاد شدن فرزندان مگر می شود اینگونه به زندگی ادامه داد؟ در حال حاضر جوآنان زیادی هستند که دچار چنین مشکلی می باشند، ازدواج کرده اند ولی مشکل مسکن دارند، در زندگی بسیار سخت در اتاقی در منزل پدر و مادر زندگی می کنند یا به جهت نگرانی از تأمین مسکن تن به ازدواج نمی دهند.

سازمان منطقه آزاد کیش ورود کند

محمد اکبری یکی دیگر از بومیان کیش می گوید: امروزه تأمین مسکن به معضل بزرگی برای جوآنان بومی کیش تبدیل شده است. وی افزود: سازمان منطقه آزاد کیش به این مسئله ورود کند و برای جوانان و بومی کیش که اینجا شهرشان و محل زندگی آنان و جاداشان است فکری بکند و جایی را مشخص کند و قطعات آن را برای ساخت منزل در اختیار جوآنان بومی و محلی که شرایط لازم را دارند بدهد. وی گفت: این جوآنان متعلق به این جزیره هستند و جای دیگری ندارند بروند! می خواهند همین جادر کنار پدر و مادر و خانواده به زندگی و کسب و کار خود ادامه دهند

گروه تحریر به اقتصاد کیش

زمینه می گوید: مسکن و اشتغال دو مشکل عمده جوآنان جزیره است و سازمان منطقه آزاد کیش بعنوان حاکم و متولی جزیره در مورد مشکلات جوآنان و ساکنان کیش مسئولیت دارد و نیاز هست چاره اندیشی کند. وی افزود: جوآنان این شهر بجز سازمان پناهگاه و مرجع رسیدگی ندارند و انتظار است در این موضوع مورد حمایت قرار گیرند. وی به وعده های مکرر داده شده در سال های گذشته در این مورد اشاره کرد و گفت: در هر دوره مدیریتی سازمان هر بار هر مدیری طرح و وعده ای برای حل این مشکل داده است اما هیچ یک از وعده ها تاکنون عملی نشده و مشکلات جوآنان ما سالهاست هم چنان برقرار است. وی پیشنهاد داد شهرک جدیدی برای این منظور در منطقه ای در مجاورت دریا که با شاد و با شرایط و سازوکار لازم به جوآنان جزیره که به سن قانونی تشکیل خانواده رسیده باشند واگذار شود تا برای خود خانه بسازند.

ظرفیت های استخدامی جزیره به بومیان

عبدالله دربار از دیگر معتمدین بومی محلی کیش هم اشتغال جوآنان تحصیل کرده بومی کیش را بعد از مسکن مهم ترین دغدغه و نگرانی آنان ذکر کرد. دربار در این خصوص گفت: در حال حاضر جوآنان زیادی از بومیان کیش وجود دارند که علیرغم پایان تحصیلات عالی در رشته های مختلف و مرتبط به ظرفیت های کیش خانه نشین هستند و امکان مشغول بکار شدن برای آنها فراهم نیست. این معتمد بومی محلی کیش افزود: مسکن و شغل همواره دو معضل و مشکل اصلی جوآنان بومی و محلی و جوآنان ساکن در کیش بوده است. متأسفانه

سالهاست ما برای تأمین مسکن فرزندانمان دچار مشکل هستیم و نمی دانیم وقتی بچه ها به سن بلوغ و تشکیل خانواده رسیدند برای آینده زندگی آنها چکار کنیم. وی افزود: سالها پیش سازمان منطقه آزاد کیش در این مورد برنامه هایی داشت و قطعاتی را برای ساخت مسکن جوآنان بومی اختصاص می داد ولی متأسفانه مدتی است این موضوع را از برنامه خارج کرده اند و بومیان نمی دانند برای تأمین مسکن فرزندان خود چکار کنند. اینها راه خروج از جزیره را ندارند و آب و اجسادوی در این جزیره بوده اند الان نمی دانند برای داشتن منزل مسکونی در شهر خودشان چکار کنند! وی افزود: از این بابت از سازمان منطقه آزاد کیش درخواست داریم در این خصوص تدبیری بیاندیشند و این مشکل را بطور اساسی حل کنند.

اولویت به جوآنان تحصیل کرده بومی

علی خدیور یکی دیگر از جوآنان بومی کیش با بیان اینکه مسکن و اشتغال مهم ترین مشکل بچه های بومی جزیره است گفت: جوآنان زیادی از دختر و پسر تحصیلات خود را در سطوح بالا تمام کرده اند ولی خانه نشین هستند و متأسفانه فرصت شغلی مرتبط به تحصیلات و حتی غیر مرتبط نیست که بخواهند مشغول کار شوند. وی گفت: همه که نمی توانند و علاقه ندارند بعد از سالها تحصیل و درس خواندن وارد بازار تجاری و یا صیادی شوند و انتظار این است در فرصت ها و ظرفیت های شغلی که در سازمان منطقه آزاد کیش شرکت های تابعه وجود دارد اولویت به جوآنان تحصیل کرده بومی و محلی داده شود. وی افزود: حتی سازمان می تواند پیمانکارهایی که در حوزه های مختلف سازمان و شرکت های تابعه کاری کنند را موظف سازد بخشی از تأمین نیروی خود را به افراد بومی و محلی کیش اختصاص دهند و با این شیوه حداقل مشکل بخشی از این جوآنان بومی اعم از دختر و پسر حل شود. وی گفت: اتفاقا بسیاری از این جوآنان در رشته های بسیار خوب و مرتبط به ظرفیت ها و موقعیت کیش درس خوانده اند ولی وقتی مورد استفاده قرار نمی گیرند سر خود می شوند. برادران و خواهران آنها نیز آینده خوبی را در تحصیل و درس خواندن نمی بینند. در حالی که اینها که فرزندان این شهر هستند مسلما برای توسعه و پیشرفت شهرشان بیشتر از هر شخص دیگری می توانند دل بسوزانند و تلاش کنند.

چه باید کرد؟

همانطور که بارها و بارها مسئولان کیش در سخنرانیهای مختلف ضمن اعلام حمایت از بومیان جزیره به برداشتن موانع و تسهیل امور مربوط به آنها تأکید داشته اند لازم است تا گام های عملی هر در این خصوص دیده و اطلاع رسانی شود. بومیان جزیره به عنوان میراث داران و کسانی که حق آب و گل دارند امروز باید صدایشان شنیده شود و مطالباتی که باید سالها پیش محقق می شد، هر چه زودتر محقق شود. خواسته ها و نیازهای اصلی بومیان مشخص و صریح است و بارها و بارها از سوی بومیان بیان شده و انتظار عمومی بر این است که مدیریت سازمان منطقه آزاد کیش، ورود بزرگانه به وضعیت بومیان جزیره کیش داشته باشد و برنامه های عملیاتی خود را پیاده سازد.

مسکونی بومیان با سبک و شرایط خودشان در نظر بگیرد و قطعات آن را به جوآنان واجد شرایط واگذار کند تا طبق ضوابط و شرایطی که معین می شود

مبادرت به ساخت نمایند و این مشکل بزرگ برای همیشه برای بومیان حل شود.
زندگی بومیان تحت تاثیر وعده ها
عبدالعلی واعظ معتمد بومی کیش نیز با بیان اینکه مسکن همواره یکی از مشکلات و دغدغه های اصلی جوآنان کیش بوده است و طی سال های گذشته متأسفانه تأثیرات ناهنجاری بر روند زندگی آنها گذاشته است گفت: سازمان منطقه آزاد کیش بعنوان متولی جزیره متأسفانه در این خصوص برنامه مدون و مشخصی ندارد و جوآنان کیش اعم از بومی و غیر بومی که در این شهر بزرگ شده اند نمی دانند وقتی به سن ازدواج و تشکیل خانواده می رسند با این مشکل چگونه برخورد کنند.

واعظ افزود: این حداقل مطالبه و حق جوآنان جزیره است که در شهر خودشان بتوانند زمینی تهیه کنند و برای خود مسکن بسازند. جوآنان شهر ما سالهاست با این مشکل دست به گریبند و واقعا مشکل دارند. آنها با پایان دوره تحصیلات و رفتن به خدمت سربازی به سن تشکیل خانواده رسیده اند ولی هم چنان در منزل پدر و مادر خود زندگی می کنند و بعلت نداشتن مسکن امکان تشکیل خانواده و زندگی مستقل ندارند. وی به وضعیت زندگی بسیاری از بومیان اشاره کرد و گفت: متأسفانه به همین دلیل در حال حاضر چند خانواده اعم از پدر و فرزند و نوه بناچار و با شرایط سخت در یک خانه که از قبل داشته اند زندگی میکنند که شرایط بسیار سختی است. وی افزود: سازمان منطقه آزاد کیش در سال های قبل طرحی داشت و به جوآنان بومی که به سن ازدواج و تشکیل خانواده رسیده باشند قطعه زمینی برای ساخت منزل مسکونی واگذار میکرد متأسفانه این طرح سالهاست رها شده و دیگر اجرا نمی شود. به نظر می رسد این طرح هر چه زودتر باید احیاء شود به جوآنان جزیره زمین واگذار شود.

شهرک ویژه جوآنان بومی

عیسی حسن پور یکی از جوآنان بومی کیش در این